

Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	28 mei 2024
Agendapunt	Agendapunt 12 Nummer 24 – 186
Onderwerp	UWV Beleid inhuur zelfstandige (zpz)
Directeur	HRM
Opsteller	(Hoofd HRM Arbeidsvoorwaarden en -verhoudingen)
Portefeuillehouder RvB	Maarten Camps
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting
Bestuurszaken	
HRM	

Door Raad van Bestuur te nemen besluiten

1. RvB gaat akkoord met het nieuw geformuleerde beleid met betrekking tot de inzet van zelfstandigen binnen UWV.
2. RvB geeft de opdracht aan alle organisatieonderdelen binnen UWV om:
 - de zpz-relaties te inventariseren.
 - de schijnzelfstandigheid te beëindigen voor 31-12-2024.
 - en er voor zorg te dragen dat er geen nieuwe schijnzelfstandigheid ontstaat.
3. RvB gaat akkoord met beëindiging van alle schijnzelfstandigheid ook binnen IV voor 31-12-2024, voor een beperkt aantal specifieke IV-functies zal beëindiging per uiterlijk 31-12-2025 plaatshebben.
4. RvB gaat akkoord met beëindiging van alle zpz-relaties van verzekeringsartsen binnen UWV uiterlijk per 31-12-2025.
5. RvB geeft opdracht tot het delen van de gehele afbouw van de schijnzelfstandigheid binnen UWV met de Belastingdienst. Hierbij specifiek het delen van de einddatum van 31-12-2025 bij SMZ m.b.t. de verzekeringsartsen en specifieke IV-functies.

Samenvatting onderwerp en reden bespreking

De zpz-problematiek*) is in de raadsvergadering van 6 februari 2024 verkend en er is een richting bepaald:

1. voor verzekeringsartsen en voor enkele, door de directeur HRM aan te wijzen, IV functies optie 1, en daarbij verder uit te werken waarbij ook het toekomstbeeld wordt onderzocht onder meer door een nadere analyse van de bezetting door zpz'ers.
2. voor alle andere functies UWV de wet DBA zuiver na te leven. - een overzicht hoe andere organisaties met de wet DBA omgaan.
3. voor toekomstige inhuur aan de voorkant in (de aanbesteding en de uitvoering daarvan) ervoor te zorgen dat de rechtmatigheid ten aanzien van de wet DBA geborgd wordt**).

Vanuit de UWV-organisatie is er de behoefte aan een scherper geformuleerd Raadsbesluit op met name het eerste hierboven genoemde punt. Hiertoe zijn de diverse onderwerpen hieronder uitgewerkt.

*)zie bijlage 1, Aantal detacheringen/ZZP; **) zie bijlage 2, Beleid externe inhuur 2024

Beleid

Naar aanleiding van het Raadsbesluit (punt 2), dat UWV zich zal houden aan de wet DBA, heeft Concern HRM nader beleid opgesteld. Daar dit voor heel UWV geldt en impact kan hebben op de inhuur van zzp'ers breed in de organisatie, leggen wij het UWV-beleid ter besluitvorming voor aan de RvB. Er is contact geweest met diverse andere overheidsorganisaties. De Belastingdienst heeft echter een handhavingsplan (zie bijlage 3) opgesteld waaruit blijkt dat er een duidelijk omljnd plan is dat er per 01-01-2025 gehandhaafd zal worden en er geen schijnzelfstandigheid meer mag plaats vinden.

Inventarisatie zelfstandigen

Om uitvoering te geven aan raadsbesluit 2 is een inventarisatie nodig per bedrijfsonderdeel en kunnen er contractrelaties moeten worden beëindigd.

Bekend is dat UWV een aantal langdurige zzp-relaties heeft en wellicht ook zelfstandigen inzet zonder een opdracht met een resultaatverplichting. In beide gevallen kan sprake zijn van schijnzelfstandigheid. Om dit in kaart te brengen en de schijnzelfstandigheid te beëindigen, dient elk organisatieonderdeel een inventarisatie uiterlijk 1 juli 2024 op te leveren. Op basis van deze inventarisatie zal tevens een plan moeten worden overlegd om eventuele schijnzelfstandigheid voor het einde van het jaar 2024 te beëindigen. Hierbij zullen Concern HRM en de HRM-afdelingen van de bedrijfsonderdelen actief adviseren en ondersteunen***). Samen met de afdeling Communicatie zal een plan worden gemaakt voor het actief communiceren van de noodzaak om schijnzelfstandigheid in de UWV organisatie uit te bannen.

POI's

Zoals ook eerder aan de RvB aangegeven kent UWV zogenoemde Persons Of Interest (POI's), welke toegang hebben tot de UWV-systemen voor het verrichten van werkzaamheden. Welke juridische relatie met de betrokken "medewerkers" ten grondslag ligt is niet op voorhand duidelijk. In het kader van de wet DBA is dit een risico. Onderzoek heeft uitgewezen dat ongeveer de helft van de 1.000 POI's een relatie met IV heeft. Daarnaast vindt verder gedetailleerd onderzoek plaats. Uit dit nog lopende onderzoek blijkt onder andere dat het traceren van deze relaties tijdrovend is.

Het is echter noodzakelijk om te weten welke relatie er met een POI is om te kunnen beoordelen of er sprake is van een schijnzelfstandige.

Daarom dienen zzp-relaties die middels een POI zijn geregistreerd meegenomen te worden door ieder bedrijfsonderdeel in de inventarisatie. De op grond van de wet DBA ongeoorloofde relaties zullen moeten worden beëindigd. Aandacht wordt bovendien gevraagd voor het niet langer gebruiken van POI-constructies om de wet DBA 'te omzeilen'.

Concern HRM zal bij een nadere aanduiding van de 'werk'-relatie door de bedrijfsonderdelen, zorgdragen voor aanpassing in de HR-systemen. Daarbij verdient de uitvoering van deze aanpassingen wel een zorgvuldige planning gezien de werklust en prioritering van de verschillende verzoeken tot systeem aanpassingen.

IV-functies

Al langere tijd wordt door UWV gewerkt aan het terugdringen van (schijn)zelfstandigheid in de IV organisatie. Daarmee zijn vorderingen gemaakt, maar een verdere actieve sturing vanuit de lijn is noodzakelijk. Daarbij is de wens om dit binnen het Strategisch Personeel Plan nadrukkelijk een plaats te geven. Desondanks is de verwachting dat voor sommige functies binnen UWV schijnzelfstandigheid niet te voorkomen is zonder (het risico op) ernstige bedrijfsstoringen. De Raad besluit voor een beperkt aantal, nader te bepalen, gevallen gedurende 2024 en 2025 deze uitzonderingen te accepteren.

Een specifieke opsomming van de desbetreffende functies, met een termijn tot uiterlijk 31-12-2025 wordt voor 1 juli 2024, door de CIO, aan René Steenvoorden voorgelegd en door hem beoordeeld en indien nodig geakkoord. De uiteindelijke lijst van uitzonderingen wordt tevens met de Belastingdienst gedeeld.

**)Zie bijlage 4, Risicotuets - Wet DBA 20240227

Verzekeringsartsen

Binnen de directie van SMZ zijn besluiten genomen waarmee de inzet van zzp-verzekeringsartsen in de toekomst niet meer plaats zal vinden. Deze keuze wordt hierbij door de RvB bevestigd en geldt voor geheel UWV betreffende verzekeringsartsen.

Deze besluiten kunnen tot gevolg hebben, dat er minder artsencapaciteit zal zijn. Er wordt gewerkt aan de beperking van dit risico.

Belastingdienst

In het kader van de weg naar horizontaal toezicht en het sluiten van het convenant met de Belastingdienst, dienen wij als UWV volledig transparant te zijn. Op basis van de door RvB te nemen besluiten kunnen wij als UWV per 01-01-2025 ons (waarschijnlijk) niet geheel aan de wet DBA houden. Er is nog een beperkte uitzondering voorzien voor het jaar 2025. Deze uitzondering dient expliciet besproken te worden met de Belastingdienst evenals alle bijbehorende acties en mitigerende maatregelen met betrekking tot schijnzelfstandigheid. Het is op dit moment niet duidelijk of de uitzonderingen ook door de Belastingdienst geaccepteerd zullen worden.

Gevolgen voor mensen

Het heeft voor de zelfstandigen en de leveranciers tot gevolg dat zij zich ook dienen te conformeren aan het UWV-beleid en in bredere zin aan de Wet DBA. Dit kan voor hen tot gevolg hebben dat zij hun dienstverlening overeenkomstig dienen aan te passen.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

Niet van toepassing

Strategische aspecten van het besluit

Wij behoren als UWV de wetgeving uit te voeren en ons er aan te houden. Daarnaast heeft schijnzelfstandigheid een negatief effect op het sociale zekerheidsstelsel, waarin UWV een prominente rol heeft.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Transparantie is van toepassing als het gaat om horizontaal toezicht met de Belastingdienst en onze rol binnen de maatschappij.

Impact op maatschappelijke thema's is aanwezig, daar de zzp-problematiek veelvuldig in het nieuws is.

Vervolgtraject besluitvorming

Ter uitvoering brengen van de besluiten en daarbij maatwerk leveren vanuit HRM-breed met betrekking tot de ondersteuning van de bedrijfsonderdelen.

Communicatie

Externe communicatie zal plaatsvinden met de Belastingdienst.

Interne communicatie zal plaatsvinden middels de geijkte kanalen, zoals Intranet en management nieuws. Concern HRM zal i.s.m. de directie Communicatie dit verder vorm geven.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden:

1	☒	Ja, in hun geheel.
2	☐	Deels.
3	☐	Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet.
4	☐	Nee, helemaal niet.

Metadata

Omschrijving: Besluit omtrent extern zzp-beleid, uitvoering geven aan- en werkwijze omtrent wet DBA en schijnzelfstandigheid.

Trefwoorden: wet DBA, zzp en schijnzelfstandigheid.